

Naročnina za Jugoslavijo: obojstrano 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 20. decembra 1937

Cena posamezni številki din 1'50

Naši ljudje žive slabo

Mnogo se govori in piše pri nas o bogastvu Jugoslavije, če pa pogledamo življenje našega človeka na vasi in v predmestjih, potem vidimo, da ogromna večina naših ljudi od vsega tega bogastva nič nima in da živi silno revno, tako revno kakor le še v nekaterih gospodarsko in kulturno zaostalih državah.

Da navedemo le par najbolj drastičnih primerov. V naši državi se porabi na glavo prebivalca 28 kg cementa, v Avstriji 48, v Češkoslovaški 80, v zapadnoevropskih demokratičnih državah pa od 150 do 200 kg. Potrošnja sladkorja je v Jugoslaviji najnižja v vsej Evropi, tudi glede potrošnje papirja smo na enem zadnjih mest. Niti v potrošnji živil, ki jih imamo vendar v preobilju, ne prednjačimo drugim državam, temveč smo dosti za njimi. Naši ljudje slabo žive in celo v žitorodni Vojvodini, kjer je velik del kmetijskega prebivalstva brez vsake zemlje.

Tako slabo žive naši ljudje, da bi se takoj začelo izseljevanje v največjem obsegu, samo če bi bilo tako svobodno kot nekaj. Če bi bili še tisti časi, ko so mogli ljudje svobodno odhajati v Ameriko, potem se ne bi mogli bahati s tem, kako se je pomnožilo naše prebivalstvo, ker bi ves naravni prirastek vzela Amerika. Tam bi bile naše nove divizije.

Najtežja posledica slabega življenja je, da trpi ljudsko zdravje. Premalo hranjeni ljudje dobivajo jetiko in druge bolezni, kar vse slabi našo narodno silo. Seveda pa se pri tem slabem življenju ljudi ne more razviti niti naše gospodarstvo, kajti kako naj napredujejo trgovina, obrt in industrija, če pa je kupna sila najnižjih narodnih plasti tako obupno majhna.

Treba je zato začeti delati z vsemi silami na to, da se zboljšajo življenjski pogoji naših ljudi, da bodo mogli več zaslužiti, se bolje preživljati, se bolje obleči in da jim bo kaj ostalo tudi za kulturne potrebe. Prva in največja skrb vseh nas bi morala biti posvečena samo temu cilju.

Vsak podjetnik, ki ustvari novo podjetje, vsakdo, ki sezida novo hišo, bi se moral zato smatrati kot pozitiven delavec in moral bi se podpreti z raznimi ugodnostmi, da bi že zaradi teh ugodnosti še drugi ustanavljali nova podjetja. Tako bi bilo za državno blagajno le koristno, če bi se dovoljevala novim podjetjem za nekaj let davčna pristojnost ali vsaj znatne davčne olajšave, prav tako pa tudi stari podjetjem za nove investicije ali za nove zaposlitve delavstva. Večina državnih dohodkov izvira itak iz indirektnih davkov, vsako novo podjetje pa avtomatično povečuje indirektno dohodke in navadno v mnogo večji meri, kakor pa bi moglo novo podjetje v prvih letih plačati direktnih davkov.

Nekaj časa so se pri nas tudi dajale davčne olajšave za gradnjo novih stanovanj, čez noč pa so bile te olajšave preklicane, da so prišli mnogi v nájhušje težave, nekateri pa so morali z zadnjimi prihranki zgrajene hiše prodati zaradi tega tudi za slepo ceno. Nato so se dajale davčne olajšave samo še velepodjetjem, ki jih je ustanavljajal tuji velekapital in pa raznim potrošniškim zadrugam. Vse te olajšave pa so bile, če že ne na-

pačne, pa vsaj silno pretirane. Kajti velekapital, zlasti pa v rudarski stroki zaposleni, je bil sam po sebi tako močan in ves posel v naprej tako dobro prekalkuliran, da ni prav nič tvegati in da bi tudi brez vseh olajšav zaslužil dobro. Privilegiji potrošniškim zadrugam pa so gospodarsko napačni, ker je naloga države samo ta, da pospešuje povečanje proizvodnje, ne pa

potrošnje. Naj država omogoči vsem ljudem zaslužek, naj skrbi, da bo ta zaslužek zadosten, pa je vprašanje potrošnje kar samo od sebe rešeno. Ze celo pa je napačno podpirati potrošnje na ta način, da se s tem drugim ubijajo eksistence.

Naši ljudje žive slabo in prva naloga vseh je skrb, da bodo živeli bolje. Zato je treba podpirati vsa-

kogar, ki dela direktno ali indirektno za večjo zaposlitev, zato je treba upoštevati tudi vse predloge, vse kritike in vse načrte, ki bi mogli pripomoči k povečanju proizvodnje in s tem tudi ljudskega blagostanja. Naj nam ne bo beseda o bogati Jugoslaviji le fraza, temveč delajmo, da bo bogata Jugoslavija resnica. Pogoji za to so nam dani v zadostni meri.

polov je bilo zelo aktivno. Pročuje se vprašanje znižanja cen za tobak, zlasti za nižje vrste.

Proizvodnja tobaka je bila v zadnjih dveh letih dvakrat večja kot v prejšnjih. Monopolska uprava je zgradila letos stavb za 21 milijonov din, l. 1938 pa bo dovršenih stavb za 92 milijonov din.

Državna hipotekarna banka je s svojo veliko kreditno aktivnostjo sodelovala ne samo pri državnih delih, temveč tudi zelo podpirala investicijsko delavnost samoupravnih teles.

Promet pri Poštni hranilnici se razvija naglo in v zelo velikem obsegu. More se računati na to, da bo na koncu leta znašal njen celoten promet okoli 290 milijard, za 40 milijard več kot lani. Na podlagi sklepa vlade je začela Poštna hranilnica izplačevati vloge pri bivši dunajski poštni hranilnici ter je do danes izplačala 7000 vlagateljev, ki so prejeli nad 5,1 milijona din. Odprta je bila podružnica P. H. v Podgorici, pripravljata pa se podružnici v Dubrovniku in Splitu.

Sava se razliva čez bregove

Iz Slavonije, Srema in Bosne prihajajo žalostne vesti o velikih povodnjah. Sava je v nekaterih krajih več ko 8 m nad normalo. Posebno so prizadeta mesta Sisak, Sremska Mitrovica, Slav. Brod, Bosanski Brod itd. Tudi Kolpa je prestopila bregove. Ponavljajo se žalostni dogodki od prejšnjih povodnj. Nasipi so zgrajeni pre-slabo in propuščajo vodo ter tako omajani ne vzdrže pritiska vodnih množin. Samo v Posavini je pod vodo nad 100.000 juter zemlje. Tudi o številnih človeških žrtvah govore poročila.

Vojaštvo pomaga v ogroženih krajih prebivalstvu z vso požrtvovalnostjo. Toda niti ta pomoč ne pomaga vedno, ker je vse premalo pripravljeno za obrambo zemlje pred poplavlami. Manjka orodja, manjka materiala. Kdaj se bo že začelo sistematično delo, da se obranijo ti kraji pred povodnjami in da ne bodo te že skoraj reden vsakoletni pojav?

Zlata nedelja

En uspeh je zlata nedelja na vsak način imela, namreč ta, da je dokazala izredno višino ljubljanske trgovine. Vse izložbe so bile tako lepo aranžirane, da so se ljudje morali ustaviti ob njih, vse razstavljeno blago pa je bilo tako prikupno, da bi bila zlata nedelja nedvomno za trgovce res zlata nedelja, če bi imeli ljubljanci kaj več denarja. Toda v ljubljanskih žepih je suša, kar kronična suša. Zato tudi poslovni uspeh zlate nedelje ni bil takšen, kakor so trgovci pričakovali. Zlata nedelja pomeni za trgovce žal le bolj moralni kot pa materialni uspeh. Upajmo, da bo ta moralni uspeh privabil v tem tednu v trgovine še mnoge kupce in da bo v teh dneh doseženo to, kar ni bilo na samo nedeljo.

Podobna poročila o uspehu zlate nedelje prihajajo tudi iz Maribora in Celja. Ljudje bi radi kupovali, trgovine tudi v resnici nudijo tako mnogo lepega in hkrati cenenejšega blaga, toda denarja manjka. Kupna sila prebivalstva Slovenije sega le še do najnujnejših stvari.

Za večjo ekspeditivnost uradov

Poseben zakon proti zamudnim uradom pripravljajo na Češkoslovaškem

Ne samo pri nas, tudi v drugih državah so pritožbe zaradi neresenih aktov na dnevnem redu. Tako čakajo nekateri že leta in leta, da se jim vrnejo preveč plačani davki ali da se jim plačajo dobave, toda rošitve ne morejo doseči. Če se upošteva, kako silno drag je danes izposojeni denar, s katerim morajo poslovni ljudje dostikrat delati samo zato, ker se njih zadeva ni rešena, potem si lahko mislimo, kako težka škoda se s tem neresenjem aktov dela poslovnim ljudem. Zato so v raznih državah predlagali, že razne ukrepe proti zamudnim uradom in tako je tudi notranje ministrstvo Češkoslovaške izdelalo zakonski načrt za postopek v upravnih zadevah. Ta načrt sicer nikakor ni idealen in poslovnim ljudem z njim ne bo posebno pomagano, toda začetek je storjen in tudi to je nekaj vredno.

Po tem načrtu so vse upravne oblasti zavezane vse vloge reševati po predpisih brez vseh nepotrebnih zamud. Če ni nobenih posebnih predpisov, mora upravna oblast najkasneje v 5 mesecih — kar je vsekakor zelo dolga doba — vlogo rešiti, pri čemer se zamuda časa, ki jo je povzročila stranka sama, v rok ne šteje. Če prva instanca v tem roku ne reši, sme stranka s priporočnim pismom zahtevati, da prične reševati vlogo upravna oblast druge stopnje. Upravna oblast je v tem primeru zavezana, da vlogo reši v 14 dneh ali pa t 14 dneh o njej poroča višji oblasti. Ta je nato zavezana, da najkasneje v 4 mesecih vlogo reši. Če bi tudi na drugi instanci vloga obležala, potem sme stranka vložiti pritožbo na vrhovno upravno sodišče, ki mora zadevo rešiti v treh mesecih. Če vrhovno sodišče pritožbi ustreže, obvesti upravno sodišče predsednika vlade, ki mora ukreniti vse potrebno, da bo vloga od pristojnega oblastva rešena v roku, kakor ga je določilo vrhovno upravno sodišče.

Če se to ne zgodi, potem ima stranka pravico, da se ponovno obrne na upravno sodišče, ki more obsoditi urad oz. državo, ki je rok zamudila na plačilo odškodnine v višini 1000 do 10.000 Kč stranki za škodo, ki jo je imela zaradi neresene vloge. Ta znesek se more tudi sodniško izterjati.

Kakor se že iz teh določil vidi, ni zakonski načrt za stranke posebno ugoden, saj bi po njem morale stranke čakati tudi nad eno leto, preden bi bili uradi prisiljeni rešiti njih akt. Slaba stran tega načrta je tudi v tem, da bi večina uradov, če bi bili na predpisani

način »zatoženi« na višjo instanco in potem še na vrhovno upravno sodišče, najbrže rešila vlogo negativno. Birokratizem je bil pač vedno maščevalen.

Kljub temu pa pomeni zakonski načrt vendarle napredek, če bi seveda postal zakon, ker bi pomenil precej znaten moralni pritisk na urade, da akte rešijo vsaj v 5 mesecih in stranke bi vedele, da se bo njih zadeva vsaj v enem letu premaknila naprej, ne pa obležala za vedno v kakšni miznici ali pa se sploh njih vloga izgubila.

Mislimo, da bi bilo tudi pri nas potrebno, da bi izglasovala skupščina podoben zakonski predlog. Saj nobena reč tako zelo ne utrdi državne misli ko dobro in hitro delujoča državna uprava. Če bi se vloge strank hitro reševale, če bi zavladalo prepričanje, da upravne oblasti poslušajo brez nepotrebnih zamud, bi tudi naraslo zaupanje v državo.

Seveda pa ne moremo mnogo računati s tem, da bi naša skup-

ščina kmalu sprejela takšen zakonski načrt. Treba je le pogledati na kupe neresenih prošelj in pritožb, od katerih leže nekatere že leta dolgo neresene in tudi nedotaknjene v skupščinskem odboru za prošnje in pritožbe. Kdor sam ne skrbi za hitro reševanje aktov, ta najbrže tudi nima tiste volje, da bi druge izučil v ekspeditivnosti.

Toda večja ekspeditivnost uradov je potrebna in zato bi morala javnost to svojo zahtevo bolj naglašati. Posebno razne stanovske in strokovne organizacije so poklicane, da s konkretnimi drastičnimi primeri opozarjajo odločujoče činitelje, kakšna gospodarska škoda se dela, ker so nekateri uradi neekspeditivni. Ta neekspeditivnost je na vse zadnje tudi veljanska krivica za davkoplačevalce, ker mora davkoplačevalec že naprej plačati tudi takso za rešitev. Če je to takso plačal, potem pač sme zahtevati, da se njegova vloga reši. Tudi iz tega razloga je zato treba napraviti neekspeditivnosti uradov konec!

Finančni minister o svojem proračunu

Na seji finančnega odbora skupščine je podal finančni minister Letica obširen ekspeze o proračunu finančnega ministrstva. Iz njegovega ekspezeja posnemamo naslednje podatke:

Vrhovno nadzorstvo pri državnih dohodkih, o čemer smo že obširno poročali, je že dalo prve praktične rezultate. Omogočilo je ne samo močnejši priliv državnih dohodkov, temveč je ugotovilo tudi znaten znesek neplačanih državnih taksnih terjatev ter omogočilo tudi pravičnejšo razdelitev državnih bremen, ker je dognalo mnogo davčnih utaj ravno pri gospodarsko močnejših davčnih zavezancih.

Davčna uprava je šla do skrajnih mej možnosti na roko davčnim zavezancem, zlasti kmetiskim, za katere so bile dostavljene davčnim upravam nove in posebej ponostavljene davčne knjžice.

Vinogradnikom in čebelarjem so bile priznane posebne trošarinske ugodnosti. Zmanjšane so bile postavke skupnega davka za moko in tiskarski papir ter za oljčno olje. Pripravlja se nov zakon o državnih trošarin.

Izdelana je uredba o ustanovitvi postopka za monopolske prekrške ter bo z njo položaj krivcev olajšan, uprava pa zelo razbremenjena.

V računovodstvu je bila dosežena velika ekspeditivnost, kar se vidi tudi iz pravočasne predložitve zaključnih računov za proračunsko leto 1936/37.

V carinski službi je veljala posebna skrb razvoju svobodnih carinskih skladišč ter so bila v zadnjih dveh letih ta dovoljena tudi v Splitu, Metkoviću, Dubrovniku in Crnojević Reki.

Katastrska dela napredujejo ter je bilo v moravski banovini premerjenih 450.000 ha. Zemljarine se bo zaradi elementarnih nesreč ter drugih vzrokov odpisalo za 36 milijonov din.

Sprejeta je bila uredba o državnem posestvu Belje, da se zboljša in komercializira gospodarstvo na tem posestvu.

Denarnim zavodom in zadrugam bo zajamčeno izplačilo prvega obroka za njih menični portfelj pri Priv. agrarni banki.

Za javna dela je bilo dosedaj od enomilijardnega kredita izdano 650 milijonov din.

Nato je govoril finančni minister Letica o samoupravnih financah in poudarjal, da se je njih finančno stanje v zadnjih dveh letih zboljšalo, zlasti zaradi banovinskih trošarin. (Za dravsko banovino ta vzrok žal ne velja.)

Tudi poslovanje državnih mono-

Na ta način ne bomo nikamor prišli

V nekem zelo gorečem slovenškem tedniku smo te dni čitali neko polemčno notico, ki je naperjena proti našemu največjemu pesniku Otonu Župančiču.

Tudi če bi bilo stoddostno vse res, kar pripoveduje ta tednik, vendar njegovo polemčno notico najodločneje odklanjamo. Pesnik Oton Župančič nam je dal toliko umetnin, je toliko storil za slovensko kulturo, da treba smatrati že za predrznost, če se kdo v imenu slovenstva zaletava vanj. Treba imeti nekaj spoštovanja do naših prvih mož in zato stokrat dobro preudariti, preden se kdo odloči za napad na naše prve ljudi. To je tudi v interesu vročekrvnih napadalec samih, ker se pri takšnih polemikah le prerado pokaže, da so malenkostni ljudje napadli velike, da se še bolj drastično ne izrazimo.

Iz seje poslovnega odbora banovinskega turističnega sveta dravske banovine

Pod predsedstvom načelnika oddelka za trgovino, obrt in industrijo dr. Rataja je bila pri kraljevski upravi dne 13. decembra četrti seja poslovnega odbora banovinskega turističnega sveta ob polnoštevilni udeležbi vseh rednih članov in v prisotnosti večjega števila zastopnikov resornih oddelkov kraljeve banke, direktorja drž. železnic, direktorja pošte in brzojava, higienskega zavoda, banovinskih zavodov in zasebnih ustanov in organizacij.

Na tej seji se je poslovni odbor zelo obširno in temeljito pečal o ukrepih, ki so potrebni za izboljšanje sanitarnih in higienskih razmer v turističnih krajih s posebnim ozirom na zatiranje tuberkuloze in asanacijo vasi vobče. Glede nekaterih tozadevnih ukrepov, nujnih po svojem vzroku in namenu, se je ugotovila na seji potreba, da se prične čimprej uveljavljati in izvajati tako, da bi koristili že turistični sezoni 1938.

Nato je nadaljeval ban. referent Badjura z II. delom svojega strokovnega poročila o **tujsko-prometni propagandi** (kartografski propagandni material, organiziranje smotrenega zbiranja, sestavljanja ter ukoriščanja propagandnega gradiva po vsej Sloveniji oziroma Jugoslaviji; detajliran vodnik po Sloveniji v več jezikih).

V zvezi s tem je bilo načeto vprašanje smotrene, učinkovite in racionalne turistične propagande in informacijske službe. Ugotovljeno je bilo, da narekujejo razmere in potrebe v tem nova pota, enotnost akcije in sistema v izvajanju kljub štednji oziroma potrebni ekonomizaciji razpoložljivih sredstev.

Spričo aktualnosti in velike važnosti zadeve je poslovni odbor sprejel predlog, da se o tem — po predhodni pismeni konzultaciji glavnih organizacij, ustanov in zavodov o jedru problema — razpravlja tudi pred širšim forumom plenuma banovinskega turističnega sveta na njegovem zasedanju leta 1938 ter, da se nato izdajo smernice za praktično izvrševanje vsega načrta tujsko-prometni javnosti.

Nemški lesni trg

Promet na nemškem trgu listnatega drevja je bil večinoma zelo živahen. Bukov rezan les se je mogel še vedno dobro prodati po ceni 50 do 75 mark, parjena bukovina pa tudi dražje. Trg s hrastovim lesom je zelo čvrst. Hrastovina se plačuje od 100 pa tudi do 200 in več mark za kubičen meter. Zelo se je povpraševalo tudi po javoru, jelši, jesenu, orehu in topolu. Zaradi nujne potrebe se je moralo uvoziti mnogo tujega lesa. Nemška industrija vpojnjenega lesa in furnirjev ima mnogo naročil. Pričuje se, da bo zaradi malih zalog položaj na lesnem trgu še nadalje čvrst.

Seja sveta Mednarodne trgovinske zbornice

Koncem novembra je bila v Parizu seja Sveta Mednarodne trgovinske zbornice, na kateri so se razpravljale tudi mnoge za naš gospodarski svet važne stvari.

Seji je prvi predsedoval novi predsednik Watson, ki se je najprej zahvalil bivšemu predsedniku zbornice van Vliissingenu, ki si je pridobil velike zasluge za Mednarodno trgovinsko zbornico, nato pa je poročal o svojem potovanju po evropskih državah, tako tudi po Jugoslaviji in Bolgarski. Povsod je bil sprejet nad vse prisrčno in povsod je mogel ugotoviti veliko zanimanje za Mednarodno trgovinsko zbornico.

Svoj referat je zaključil z naslednjim poročilom: Kitajska narodna trg. zbornica. Trgovinska zbornica v Šangaju, Zveza kitajskih bombažnih predilnic, Združene kitajskih bank v Šangaju, Nacionalna zveza kitajskih industrialcev, federacija delavcev v Šangaju so me naprosili po kitajskem poslaniku v Parizu, da obvestim vse člane sveta, da ni demokratični režim na Kitajskem prav nič ogozjen ter da je popolnoma neresnična vest, da je Kitajska pod vplivom komunizma. Kakor pravijo preje navedene organizacije, je kitajska komunistična stranka opustila politiko nasilja in konfiskacije zemlje ter je zopet sprejela tri načela dr. Suna. Prostovoljno je likvidirala sovjetsko vlado na Kitajskem, rdečo armado pa podredila poveljstvu maršala Čangkajška. Posojila se plasirajo kakor v vseh drugih državah, nikakor pa ne nasilno. Privatna lastnina in privatna podjetja uživajo vso zaščito zakona.

Ker se po vsakem kongresu sestavi biro zbornice na novo, je tudi sedaj svet pooblastil predsednika, da to izvede. Naša država je bila naprosena, da imenuje svoje zastopnike v naslednje komisije zbornice: za organizacijo proizvodnje, za fiskalna vprašanja, razširjenosti zamenjave, v komisiji za morske in zračne transporte ter v komisiji za mednarodno brzojavno in telefonsko službo.

Predsednik Watson je sporočil, da je prejšnji predsednik van Vliissingen med drugim daroval tudi dvakrat po 100.000 holandskih goldinarjev za starostno preskrbo zborničnih nameščencev.

Svet je nato odobril zbornični proračun za prihodnje leto v višini 375 milijona fr. frankov. Naš nacionalni odbor je plačal lani nekaj nad 11.500 fr. članarine, letos pa nam je bila povišana članarina na 22.431 fr. frankov, ki pa jo plačamo v dinarjih, in sicer v višini 32.662 din. Članarina se mora plačati v dveh obrokih 1. januarja in 1. julija.

Glavno delo zbornice v prihodnjem letu bo posvečeno naslednjim štirim vprašanjem: razširjenosti zunanje trgovine, organizaciji proizvodnje, ureditvi mednarodnega kredita in valutnemu vprašanju ter vprašanju razdelitve dobrin.

Predsednik nove komisije za razširjenosti zunanje trgovine van Vliissingen je sporočil, da se je berlinski sklep izvedel, da se namreč ustanovi v ta namen iz samih praktičnih poslovnih ljudi

poseben odbor. Naloga novega odbora bo, da najde pota, kako bi se trgovina kljub vsem oviram mogla povečati.

G. Lammers, predsednik komisije za organizacijo proizvodnje je navedel kot glavni namen te komisije, da prouči s sodelovanjem držav in po svobodni iniciativi posameznikov najboljši način za organizacijo proizvodnje. V zvezi s tem vprašanjem je omenil, da je nujno potrebno, da razni karteli seznanijo s svojim delovanjem tudi javnost. Nekaj se je v tem pogledu že storilo z izdajo brošure o mednarodnih kartelih.

O delu Mednarodnega urada za proučevanje razdelitve dobrin je poročal g. Bernheim, ki je zlasti poudarjal, da so se s tem vprašanjem bavile dosedaj le velike firme, in sicer na svoj račun. Treba delati na to, da bo statistika proizvodnje in potrošnje, kalkulacije za zmanjšanje stroškov distribucije čim širšemu krogu interesentov na razpolago, ker se bosta s tem proizvodnja, a tudi potrošnja okrepile.

Odbor za kreditno in valutno politiko bo delal na to, da se valute stabilizirajo z ozirom na kupno moč prebivalstva. Odbor bo tudi proučeval vprašanje zlate veljave, toda ne z ozirom na njeno idealno obliko, temveč le z ozirom na to, kakršna je danes. Posebno pažljivo je treba posvetiti vpraša-

nju kontrole plačilnih sredstev ter nenormalnemu gibanju kapitala. To gibanje se mora že enkrat nehati in potrebno je, da začne mednarodni kapital zopet pravilno funkcionirati ter dajati mednarodna kratko in dolgoročna posojila.

V debati se je splošno poudarjalo želja, da se vsa ta vprašanja ne razpravljajo čisto akademično, temveč predvsem z ozirom na praktične potrebe.

Obravnavala so se še razna druga vprašanja, tako tudi vprašanje reforme koledarja, nakar je bilo sklenjeno, da se prihodnje leto organizira poseben teden zunanje trgovine.

Daljša debata je nastala tudi o sodelovanju Mednarodne trgovinske zbornice s Carnegiejevo ustanovo. Soglasno se je ugotovilo, da je to sodelovanje zbornici le v korist.

Sprejet je bil češkoslovaški predlog, da se ustanovi poseben odbor za proučevanje vprašanja mednarodnega sodelovanja na polju organizacije gospodarskih radijskih poročil.

V svet Mednarodne trgovinske zbornice v Parizu sta bila na koncu seje kooptirana za naš nacionalni odbor za člana dr. Julio Mogan in za namestnika dr. Stevan Popovič.

Za izvedbo zavarovanja trgovcev

Predstavka Centralnega predstavništva trgovinskemu ministrstvu

V smislu sklepa zadnje seje Centralnega predstavništva v Novem Sadu je predložilo Centralno predstavništvo zvez trgovskih združenj ministru za trgovino in industrijo naslednje predloge, kako naj se izvede socialno zavarovanje trgovstva:

1. Uvede naj se pokojninsko zavarovanje trgovcev za primer iznemoglosti, starosti ali smrti.
2. Zavarovanje naj bo obvezno in avtonomno po posameznih zvezah trgovskih združenj.
3. Lestvica vplačil naj se začne z najnižjim prispevkom po 30 din mesečno in višje, vendar pa se more z ozirom na položaj zavarovanca in na njegovo zahtevo višina prispevka tudi spremeniti, toda samo v začetku vsakega leta.
4. Premije pobirajo obvezna združenja od svojih članov.
5. Za upravo zavarovanja se ustanove posebne uprave po zvezah trgovskih združenj.

Zunanja trgovina

Pogajanja za obnovo trgovinske pogodbe med Francijo in Italijo se bodo začela koncem decembra. Od 1. 1933., ko so prišli na vlado narodni socialisti, se je v Nemčiji dvignilo število podjetij za izdelovanje uniform za 180%. Celo za Nemčijo je sedaj teh podjetij preveč in zato so mnoga morala že ustaviti plačila.

Švica je znižala carino za uvoz tujega piva od 6 na 5 fr. za hl, za ječmen od 24,35 na 20,30 in za slad od 33 na 27,50 fr. za 100 kg.

Svetovna proizvodnja nafte se bo dvignila letos po holandskih cenitvah za 13% v primeri z lanskim. Romunski izvoz je v prvih 11 mesecih l. l. dosegel vrednost 25,3 milijarde lejev. Ker je uvozila Romunijo v istem času blaga le za 13,8 milijarde, je Romunija v trgovinski bilanci aktivna za 11,5 milijarde lejev, za še enkrat toliko ko lansko leto.

Francoska vlada namerava uvesti posebno proizvodno takso v višini 8% vrednosti blaga za vse surovine, ki se izvažajo.

Cena za okrogli les ne bo v Nemčiji zvišana, kakor piše osrednje glasilo nemškega gozdnega gospodarstva.

Na dunajskem sadnem trgu je položaj za jabolka zelo slab. Jabolka se težko prodajajo. Boljše vrste se plačujejo po 32 do 38 grošev, posebne italijanske vrste pa po 55 do 56 grošev.

Trgovinska pogajanja z Italijo se bodo začela v prvi polovici januarja. Kot datum začetka pogajanj se omenja 12. januar.

Poleg nove trgovinske pogodbe je sklenila Romunija z Nemčijo tudi novo pogodbo o plačilnem prometu. Nemška marka ni več predmet svobodne trgovine, temveč se sme prodajati in kupovati samo po romunski Narodni banki. Ta je določila tečaj marke na 38 lejev za nakup, za prodajo pa na 39 lejev.

Turška vlada je odobrila drugo petletko. Glavni namen te je, da dobi Turčija svojo kemično industrijo. Poleg tega se bodo zgradile tovarne za predelavo bakrene in kromove rude ter rafinerije za nafto.

Občni zbori

Jugočeška Jugoslovanska češka tekstilna industrija d. d. Kranj ima 7. izredni občni zbor v sredo dne 29. decembra ob 11. v družbenih pisarniških prostorih v Kranju. Na dnevnem redu je sklepanje o zvišanju delniške glavnice.

Politične vesti

Delbos je imel v Pragi številne razgovore z vsemi vodilnimi češkoslovaškimi državniki. V teh razgovorih se je jasno pokazalo, da je francosko-češkoslovaška vojaška zveza trdna. Nadalje je bilo sklenjeno, da se francosko-češkoslovaška trgovinska pogodba, ki poteče 1. januarja, podaljša do 31. marca.

Uradni komunikacije, ki je bil izdan o razgovorih Delbosa s češkoslovaškimi državniki, naglašajo zlasti popolno soglasje v vseh vprašanih evropskih politike. Ta skupnost naziranj se zlasti kaže v skupni vdanosti obeh držav Zvezi narodov. Obe državi sta nadalje prepričani, da se more ohraniti mir v Evropi samo s sodelovanjem vseh narodov, pri čemer pa se morajo spoštovati pravice in dolžnosti vsakega naroda. Obe državi sta odkritosrečno vdani ideji miru ter bosta zato podpirale vsako akcijo, ki more utrditi evropski mir. V tem smislu je solidarna tudi Mala antanta. Končno naglašajo komunikacije, da je treba sedanje politično in kulturno sodelovanje Francije in Češkoslovaške utrditi tudi na gospodarskem polju in sta zato že dobili francoska in češkoslovaška trgovinska delegacija potrebna navodila, da bo nova trgovinska pogodba čim bolj ustrezala temu cilju.

Med Francijo in Italijo se pripravljajo nova pogajanja. Francija je pripravljena priznati italijansko aneksijo Etiopije, če bo to storila tudi Vel. Britanija. Priznanje Etiopije je torej odvisno od uspeha angleško-italijanskih sredijskih pogajanj, ki se že pripravljajo.

Italijanska vlada je sporočila tajniku Mednarodnega urada za delo, da s 15. decembrom ni več Italija članica tega urada. Mnenje, da Italija iz Mednarodnega urada za delo ne bo izstopila, se je torej izkazalo kot napačno. Italija je popolnoma pretrgala stike z Ženevo.

Japonska vlada bo preosnovana ter bo dobila čisto vojaški značaj. Predvsem bo moral odstopiti sedanj zunanji minister Hirota ter bo njegovo mesto zasedel general Takekava. Vojno ministru pa bo prevzel general Araki. Nova vlada bo seveda še z večjo vnemo vodila vojno proti Kitajski, najbrže pa se bolj odločno šla preko vseh ozirov na vellesle.

Napetost med Ameriko in Japonsko se trajno narašča. Ameriška javnost zahteva najstrožje ukrepe. Potrjujejo se vesti, da zahteva Amerika, da se japonski cesar s posebnim pismom opraviči. Japonska vlada je zaradi angleškega in ameriškega nastopa v veliki zadregi.

Predsednik Roosevelt je imel daljši sestanek z admiralom Lihjem. Po sestanku je admiral izjavil, da je položaj zelo napet in da so vse ameriške ladje pripravljene, da odplujejo v kitajske vode. Sodi se, da pride v kratkem do velike demonstracije ameriškega brodirja proti Japonski. Ameriško ladje pa ne bo demonstriralo skupno z angleškimi, ker je javno mnenje Amerike proti skupnemu nastopu ter naj bi Anglija organizirala demonstracijo svojega brodirja na svojo roko, saj je zaradi dogodkov v južni Kitajski celo bolj zainteresirana na Kitajskem ko Amerika.

Francoski veleposlanik Corbin v Londonu je sporočil londonski vladi, da je Francija tudi glede položaja na Daljnem vzhodu popolnoma na strani Vel. Britanije.

V Moskvi je imel Litvinov dolga posvetovanja s kitajskim poslanikom, nakar sta odšla oba k Stalinu v Kremelj. Stalin je nato sklical posebno konferenco glavnih vojaških poveljnikov ter komisarja za vojno industrijo. Kaj je bilo na tej konferenci sklenjeno, ni znano, vsekakor pa je znano to, da je komisar za vojno mornarico po konferenci odredil, da se okrepi rusko vojno brodirje v Vladivostoku ter bo zato večina črnomorskega brodirja odplula na Daljni vzhod.

Španski republikanci poročajo, da se je posrečilo njih četam razširiti svoj uspeh pri Terueli in da je mesto Teruela sedaj popolnoma obkoljeno. Poskusi nacionalistov, da bi s protinapadi predrli republikanski obroč, so se popolnoma ponesrečili.

Franco bo začel svojo ofenzivo šele po novem letu, kakor se sedaj poroča.

Vojni proračun je Francija zvišala na 13 milijard frankov. Posebna pažnja bo veljala mehanizaciji vojske. Zvišano je nadalje število oficirjev in aktivnih vojakov. K orožnim vajam bodo odslej vpoklicani trije letniki in ne samo dva.

Denarstvo

Postopek pri izplačevanju 3% obveznic

Agencija »Avala« razglasa: Na podlagi uredbe o likvidaciji kmet- skih dolgov je finančni minister predpisal pravilnik o izplačilu dol- gov vlagateljem in drugim upni- kom zavodov in zadrug pod za- ščitno s 3 odstotnimi obveznicami za likvidacijo kmetijskih dolgov. Po tem pravilniku morejo vlagatelji in drugi upniki zavodov in zadrug, ki uživajo zaščito po ured- bi z dne 22. novembra 1934, zahtevati do 28. februarja 1938, da jim zavod oz. zadruga kot izplačilo nji- hovih terjatev izroči 3 odstotne ob- veznice, izdane po predpisih ured- be o likvidaciji kmetijskih dolgov z dne 25. septembra 1936. Zavodi oz. zadruga so dolžne, da dajo v izplačilo dolga upnikom vse svoje obveznice, ki so jih prejeli ali jih bodo kasneje prejeli od Priv. agr. banke, upnikom, ki se bodo pri- javili v tem roku. Upniki pa so dolžni sprejeti te obveznice v njih polnem nominalnem znesku. V kolikor celotni znesek obveznic, s ka- terimi zavod oz. zadruga razpolaga ter tudi onih, ki bi jih kasneje prejel od Priv. agr. banke, ne bi zadostoval za plačilo vseh terjatev, jih mora zavod oz. zadruga razdeli- ti med vlagatelje in upnike soraz- merno njih prijavljenim terjatvam.

Beograjska borza

Na beograjskem efektivnem trgu se opaža že precej časa močno po- manjkanje blaga. Povpraševanje je stalno močnejše kakor ponud- ba. Zato je tudi promet na efektni borzi mnogo manjši ko lani. Tako je znašal v vsem oktobru samo 17 milijonov din. Tako malo je znašal v zadnjih štirih letih samo še v avgustu 1936. Zakaj je ta slaba ponudba državnih papir- jev? »Narodno blagostanje« daje na to vprašanje zanimiv odgovor. Po njegovem mnenju so lastniki obligacij rezervirani, ker optimi- stično presojajo nadaljnji razvoj vseh onih političnih in gospodarskih činiteljev, ki vplivajo na te- čaj na borzi. Zato so rezervirani in nočejo prodajati svojih držav- nih papirjev. To optimistično pre- sojanje situacije pomeni zelo mno- go, zlasti če se upošteva, da v drugih državah tečajji na borzah precej nazadujejo.

Posebno se vidi pomanjkanje ponudbe pri vojni škodi. Pred leti je bilo v vojni škodi 40 do 60 odstotkov vsega borznega prometa. Pretekli teden je znašal ves promet okoli 16 milijonov din, promet v vojni škodi pa je znašal samo 28 milijona din ali samo 18 odstotkov. Največ prometa je bilo v begluških obveznicah, za 24,3 odstotka, nato pa v dalma- tinskih agrarnih obveznicah, dol- larskih posojilih in delnicah Priv. agrarne banke.

Vojna škoda ni več glavni pa- pir na beograjski borzi, kakor je bila pred leti, vendar pa je še najvažnejši papir, ki je odločilen za razpoloženje na borzi. To zlasti iz razloga, ker je vojne škode naj- več med narodom. Če se dviga tečaj vojne škode, potem je to za mnoge znak, da je stanje dobro. Prav tako pa je tudi gotovo, da bi pri padanju tečajev vojna ško- da primeroma največ trpela.

Sicer pa sedaj o padanju teča- jev ni niti govora. Vojna škoda se je dvignila od 420/25 na 422/50 in je s tem že prestopila napove- dano vrhno mejo. Drugi papirji so ostali skoraj neizpremenjeni. Promet je bil primeroma majhen, vendar nekoliko višji ko prejšnji teden.

7% investicijsko posojilo se še dviga ter je doseglo tečaj 98. Sko- raj bo dosegel tečaj nominalno višino obligacij.

Na zagrebškem trgu industrij- skih papirjev je bila senzacija ne-

nadni dvig delnic »Oceanic« od 275 na 450 din.

Na deviznem trgu ni bilo no- benih posebnih sprememb. Največ zanimanja je za nemške marke, katerih tečaj je ostal čvrsto na 14'00 din, in to kljub dvigu na- šega klirinškega salda. Največ prometa pa je bilo v funtih, ka- terih tečaj je stalno na 238. Vsega prometa je bilo 33'8 milijona din, od tega v funtih za 14'5, v Berli- nu za 11'2, Dunaju 7 in grških bonih za 0'4 milijona din.

Na mednarodnih velikih borzah je amer. dolar nekoliko oslabil, ker se je začel begajoči kapital vračati iz Amerike nazaj v Evro- po, posebno v Francijo.

Na beograjskem svobodnem trgu je položaj neizpremenjen ter se plačuje napoleonor še nadalje po 305 dinarjev.

Mestna hranilnica v Brezicah je dobila od Narodne banke likvid- nostni kredit v višini 1.500.000 din in bo mogla sedaj izplačati vse vloge do 10.000 din.

Italija in Jugoslavija sta sporo- čile washingtonski vladi, da ne moreta začeti z odplačevanjem voj- nih dolgov. Madžarska pa je za- čela odplačevati dolg Ameriki ter je nakazala prvi obrok, v višini 9000 dolarjev.

Madžarska namerava razpisati notranje posojilo v višini 200 mili- jonov pengov. Posojilo bi se upo- rabilo predvsem za javna dela.

Nemška vlada bo razpisala veli-

ko notranje posojilo v višini 1 mi- lijarde mark.

Finančni minister Thaon di Re- vel je na seji italijanskega senata odločno zanikal vesti, kakor da bi hotela italijanska vlada znižati svo- jo zlato podlogo in tiskati bankov- ce. Minister je dejal, da je itali- janska lira do oktobra 1936 sicer variirala v svojem razmerju do ameriškega dolarja, od takrat pa ni zmanjšala rimska vlada zlatega zaklada Italije niti za eno liro.

Poljska banka je znižala obrest- no mero od 5 na 4 1/2%.

Opozarjamo na knjigo docenta dr. Viadimirja Murka o davčnih oprostitvah in olajšavah, ki je ak- tualna zlasti sedaj, ko bo treba vlagati davčne napovedi. Knjiga se nanaša pri avtorju, Ljubljana, Prešernova ul. 3, ali pa v knjigar- nah. Velja 70 din, čeprav obsega 300 strani velike oblike.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO TRGOVSKEGA LISTA

Devizno tržišče

Tendenca mlačna; promet din 9.770.169'88.

Napram predzadnjemu borz- nemu tednu se je devizni promet na naši borzi povečal za približno 900 tisoč dinarjev.

V poedinah devizah so bili do- seženi ti-le skupni zaključki:

Devize:	pred- zadnji minul teden	(vse v tisočih dinarjev)
Amsterdam	537	244
Berlin	3742	5688 priv. klir.
Curij	76	375
Din deviza	141	406 avstr. pr. kl.
Dunaj	787	1213 avstr. pr. kl.
London	3027	1058 priv. klir.
New York	310	759
Pariz	162	—
Praga	99	4
Solon	—	22 boni
Stockholm	—	1

Iz gornje razpredelnice je raz- viden predvsem padec prometa v angleškem privatnem kliringu, in sicer za 1'97 milij. dinarjev, pa po- rast zaključkov v devizi Berlin za 1'94 milij. dinarjev, ki se s tem medsebojno kompenzirata. Prav znaten je tudi dvig prometa v av- strijskem privatnem kliringu za skoro 0'7 milij. dinarjev, razen tega pa še v New Yorku in Curihu, do- čim je bilo Amsterdamu tokrat na- bavljeno manj za skoro 0'30 milij. dinarjev. V grških bonih je bil promet nezaten.

Narodna banka je še nadalje po- sredovala v Curihu in Londonu seveda v dosedanji višini dnevnih deviznih kontingentov.

V privatnem kliringu je beležil angleški funt ves prejšnji teden na bazi din 238'— za denar, iz- vzemši 16. t. m., ko je notirala po- nudba din 238'80, a povpraševanje din 237'20. Prav tako je bil avstrijski šiling trgovan na vseh borznih sestankih prejšnjega tedna po te- čaju din 8'66 v povpraševanju in din 8'76 v ponudbi, edino v petek 17. t. m. je bila njegova notica di- narjev 8'65 1/2 do din 8'75 1/2. Na- sprotno pa je bil ves minul teden nespremenjen tečaj nemške mar- ke, ki je bila trgovana na bazi srednjega tečaja din 14'—. Boni grške Narodne banke so bili za- ključeni 14. t. m. na bazi srednjega tečaja din 27'25 za 100 gr. drahem.

Devize s primo Narodne banke	Povpr. 1937	Pon. din
Amsterdam	13. XII. 2397'16	2411'76
Berlin	13. XII. 2397'16	2411'76
Berlin	13. XII. 1736'27	1750'15
Berlin	17. XII. 1736'53	1750'41
Bruselj	13. XII. 732'45	737'51
Bruselj	17. XII. 732'20	737'26
Curij	13. XII. 996'45	1003'52
Curij	17. XII. 996'45	1003'52
London	13. XII. 215'05	217'11
London	17. XII. 215'08	217'08
New York	13. XII. 4277'26	4313'57
New York	17. XII. 4277'26	4313'57
Pariz	13. XII. 146'16	147'60
Pariz	17. XII. 145'97	147'41
Praga	13. XII. 151'43	152'54
Praga	17. XII. 151'33	152'43
Trst	13. XII. 225'64	228'73
Trst	17. XII. 225'85	228'93

Amsterdam in New York sta be- ležila na bazi notic od 13. t. m. Curij je ostal nespremenjen, do- čim so ostale devize dosegle te-

kom prejšnjega tedna sledeče te- čajne razlike: Berlin + 0'26, Bru- selj — 0'25, London — 0'02, Pariz — 0'19, Praga — 0'10 in Trst plus 0'21.

Efektivno tržišče

Še vedno stalna tendenca za državne efekte.

Izmed industrijskih papirjev so tudi v minulem borznem tednu notirale samo delnice Trboveljske premogokopne družbe, in sicer 13. t. m. din 210'— za denar, din 230'— za blago, 17. t. m. pa din 200'— v povpraševanju, a din 220' v ponudbi.

Notice državnih vrednostnih pa- pirjev so bile naslednje:

	1937	din	din
7% inv. pos.	13. XII.	94'—	—
	17. XII.	95'25	—
8% Blair	13. XII.	93'—	94'—
	17. XII.	93'50	94'50
7% Blair	13. XII.	84'50	85'—
	17. XII.	84'25	85'—
7% Seligman	13. XII.	99'—	—
	17. XII.	99'—	—
4% agr. obv.	13. XII.	54'—	56'—
	17. XII.	55'—	—
4% drž. gar. agr. obv.	13. XII.	51'—	53'—
	17. XII.	51'—	53'—
6% begl. obv.	13. XII.	78'50	—
	17. XII.	79'—	80'—
2 1/2% voj. škoda	13. XII.	420'—	423'—
	17. XII.	422'—	424'—

Žitno tržišče

Tendenca čvrsta.

Cene so po večini nespremenje- ne pri žitu in mlevskih izdelkih; pa tudi Prizadove notice za novo pšenico so ostale brez izprememb. Promet je zelo slab.

Na zadnjem borznem sestanku so bile dosežene te cene:

Žito:	din	din
Koruz:		
nova, umetno sušena, s kvaliteto garan- cijo, franko nakla- dalna postaja	99'—	102'—
stara, suha, s kvaliteto garan- cijo, franko nakladalna postaja	108'—	110'—
Pšenica:		
nova, gor. ban., 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plač- ljivo proti duplika- tu, franko nakladal- na postaja	180'—	182'50
nova, gor. bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plač- ljivo proti duplika- tu, franko nakl. postaja	180'—	182'50
Ječmen:		
63 kg, 2%, suh, zdrav rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja	135'—	140'—
64 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja	140'—	142'50
Oves:		
zdrav, suh, rešetan, lco. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	130'—	132'50

Mlevski izdelki:

Moka:	din	din
pšenična Og. banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	285'—	290'—
pšenična Og. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	285'—	290'—
pšenična 2, bačka po-		

staja, ekskl. promet- ni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 265'— 270'—

pšenična 5, bačka po- etaja, ekskl. promet- ni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 245'— 250'—

Otrobi:

pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 110'— 115'—

pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 100'— 105'—

Nova pšenica

(cene po pogojih Privilegirane a. d. za izvoz deželnih pridelkov) fko ladja:

Tisa I (od sev. meje do vključno Curuga) kval. 79/2% din 168'—.

Tisa II (od Zablja do ustja Tise) kval. 79/2% din 167'—.

Begej kval. 79/2% din 167'—.

Tisa Kanal (od Kule do B. Gradi- šta) kval. 79/2% din 166'—.

Donava Kanal (od Crvenke do Bez- dana) kval. 78/79/2% din 164'—.

Kanal kralja Aleksandra kvaliteta 78/79/2% din 164'—.

Bačka (Donava-Banat, Donava-Bara- nja) kval. 78/79/2% din 166'—.

Donava, Srem in Drava, Slavonija kval. 77/78/2% din 164'—.

Donava, Srbija kval. 77/78/2%—3% din 158'—.

Sava (Srbija, Srem, Bosna) kvalite- ta 77/78/2%—3% din 157'—.

Od določene cene za blago fko. vla- čilec se za kritje pretovornih stroškov zmanjša cena za vagonsko blago 2 di- narja od 100 kg.

Par. Pančevo, Novi Sad in Apatin kval. 79/2% din 164'—.

Par. Petrovgrad kvaliteta 79/2% din 165'—.

Par. Osijek, Zemun in Smederevo kval. 77/78/2%—3% din 162'—.

Senta kval. 79/2% din 166'—.

Zemun in Smederevo (srbijanska) kval. 77/78/2%—3% din 153'—.

Lesno tržišče

Tendenca nespremenjeno trdna oziroma mirna.

Naše lesno tržišče kaže, da bo počasi zopet nastopila popolna stagnacija. Padec cen v Angliji je povzročil sicer počasno, pa tem nevzdržnejše slabljenje cen naše- mu lesu. To je vzrok več, da se naši angleški odjemalci ne zanimajo za sklepanje novih kupčij, kajti oni hočejo čakati vse dotlej, da se bodo naše lesne cene že zelo približale predvidevanemu minimu. Seveda je to dejstvo kaj slaba tolažba za naše lesne trgovce, iz- voznike in producente, posebno če so kalkulirali na porast cen. in zdaj ne morejo več plasirati blaga niti po lastnih cenah.

Na drugi strani pa z napetostjo pričakujemo novih trgovin. poga- janj, ki bodo šele sredi januarja 1938 v Beogradu. Kajti najvažnej- ša točka teh pogajanj bo pač dolo- čitev načina plačevanja. Poleg tega pa skrbi naše izvoznike tudi usoda naših starih klirinških ter- jatev. Najidealnejše bi pač bilo, če bi se kliring sploh odpravil, kar pa je seveda za dogleden čas sploh neizvedljivo. Kot rečeno, zelo ne- strpno pričakujemo izida napove- dane beograjske konference med našo in italijansko delegacijo.

Les:

	din	din
Smreka, jelka:		
Hlodi I., II., monte	140'—	180'—
Brzjavni drogov . . .	155'—	175'—
Bordonali merkantilni	180'—	200'—
Filerji do 5'/6'	175'—	195'—
Trami ostalih dimenzij	170'—	190'—
Skorete, konične, od 16 cm naprej . . .	340'—	390'—
Skorete, paralelne, od 16 cm naprej . . .	385'—	435'—
Skorete, podmerne, od 10 do 15 cm . . .	295'—	345'—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej . . .	290'—	320'—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej . . .	340'—	370'—
Brunsi les za celulozo	135'—	145'—
Kratice, za 100 kg . . .	50'—	80'—

Bukev:

Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte	240'—	290'—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I. in II. . .	380'—	440'—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	280'—	320'—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I. in II. . .	570'—	650'—

Hrast:

Hlodi I., II., premera od 30 cm naprej . . .	290'—	340'—
Bordonali . . .	820'—	920'—
Deske-plohi, boules . . .	900'—	1000'—
Deske-plohi, neobrob- ljeni, I. in II. . .	750'—	850'—
Deske-plohi, ostrorobi (podnice) . . .	850'—	950'—
Frizi I., širine 5, 6 in 7 cm . . .	770'—	820'—
Frizi I., širine od 8 cm naprej . . .	840'—	930'—

Oreh:

Plohi, neparjeni, I., II.	800'—	900'—
Plohi, parjeni, I., II.	910'—	1000'—

Brest:

Plohi neobrobjeni I., II. . .	470'—	540'—
-------------------------------	-------	-------

Javor:

Plohi neobrobjeni I., II. . .	510'—	610'—
-------------------------------	-------	-------

Jesen:

Plohi neobrobjeni I., II. . .	690'—	790'—
-------------------------------	-------	-------

Lipa:

Plohi neobrobjeni I., II. . .	510'—	600'—
-------------------------------	-------	-------

Parketi:

hrastovi, za m ² . . .	60'—	68'—
bukovi, za m ² . . .	40'—	45'—

Železn. pragi 2'60 m 14x24

hrastovi, za 1 komad	39'—	44'—
bukovi, za 1 komad . . .	26'—	29'—

Drva:

bukova, za 100 kg . . .	16'—	17'—
hrastova, za 100 kg . . .	15'—	16'—

Fr. Zelenik:

Organizacija trgovske pisarne

O organizaciji trgovske pisarne v slovenski trgovini pred vojno bi mogli le malo govoriti, ker je pred vojno bila večja trgovina skoraj izključno v tujih rokah. Prav malo svojih firm večjega obsega smo imeli, in te so se pač ravnale po tujih. Dopisovale so si v tujem jeziku, knjigovodstvo je uporabljalo tuj jezik.

Svoje čase, ko se je gospodarstvo prav polagoma, lahko rečemo korakoma razvijalo, ko je bilo le malo velikih trgovskih firm, ni nihče govoril o organizaciji trgovske pisarne. Trgovski posli so se razpravljali po starih navadah in običajih. Šef je sedel v svoji pisarni za pisalno mizo, katero je nabavil morda že praded. Knjigovodja je stal pred svojim pultom ali pa sedel na visokem stolu na vitel in prenašal v obežne knjige, tudi popisovalce ali korespondent je stal pred pultom in pisal pisma s kopirno tinto. Enako nista poznala skladiščnik in odpremnik (takrat so jima rekli lagerist in ekspedient) pisalne mize, temveč le visok pulit in le redkokdaj sta se vsedla na kako balo ali kaj podobnega. Kakih mehaničnih pripomočkov takrat niso poznali.

Šele v začetku tega stoletja je nastal znaten preokret. Gospodarstvo se je začelo prav živahno razvijati in število trgovskih firm je jako naraslo. Pojavljala se je nova pisarniška oprava, pojavljali so se razni mehanični pripomočki, kakor pisalni stroji, računski stroji, razmnoževalci itd. Uvajalo se je knjigovodstvo na posameznih listih, pojavila se je kartoteka, registratura in drugo. Razni takšni pripomočki so se lahko nabavili po primernih cenah. Začela se je organizacija trgovske pisarne in dela. V raznih novostih je prednjačila Amerika, odkoder smo dobivali najrazličnejše moderne narave.

Prodajalec raznih novosti so skušali izvesti reorganizacijo pisarne na podlagi svojih pripomočkov brez ozira na posebnosti vsakega posameznega obrata. Radi tega so se dogajale napake. Nabavljali so se novi pripomočki, katerih pa potem niso uporabljali. Naj povem iz svoje izkušnje. Ko sem prišel kot mlad začetnik v pisarno velikega industrijskega podjetja, sem našel v registraturi pod neko mizo nov pisalni stroj (remington standard Nr. 5). Kupili so stroj, toda niso imeli nikogar, ki bi znal na njem pisati. Poskušal je korespondent (tipkaric takrat se nismo poznali), toda klopotaanja pisalnega stroja ni prenesel gospod glavni knjigovodja, pa je moral lepi novi stroj v registraturo pod mizo in v njem so si napravile miši gnezdo. Stroj sem lepo očistil in ga poskušal in ker

sem znal stroj rabiti, sem postal pomočnik v korespondenci, samo s strojem sem se moral umakniti v posebno sobo. Tiste čase še nisem poznal lastnosti n. pr. žitnega trga in tudi nisem vedel, kaj je to hausse in kaj baisse. O teh lastnostih tržišč nam v šoli niso pravili. Ne vem, če danes kaj več govorijo o lastnostih tržišč z zrnjem, moko, bombažem, sladkorjem, petrolejem, mastjo itd.

V organiziranju trgovske pisarne se delajo napake tudi danes. Razni organizatorji skušajo prodati svoje pripomočke, ne oziraje se na posebnosti obrata. Povsod se pa mora najprej preštudirati in opazovati, kako delajo in zakaj tako delajo. Šele potem, ko se ugotovi in presodi že obstoječe in dožene ali in v kakšni meri ustreza, potem je šele mogoče ugotoviti, ali se naj uvede kaj novega, da se že obstoječe izpopolni ali nadomesti.

Neki industrijec me je pozval, naj si ogledam njegovo organizacijo dela. Peljal sem se gor in tam sem že našel nekega mladega gosпода, ki se je predstavil kot doktor trgovskih ved. Industrijec ga je poklical istočasno na posvetovanje.

Po svoji navadi sem si vse podrobno ogledal ter sem moral ugotoviti, da je bil tam že preje nekdo na delu, ki je stvar razumel. Lastnik je rekel, da je sam vse uredil. Industrijec je bilo najbolj na srečo knjigovodstvo, katero ni bilo v redu. Prej so uporabljali ameriški način knjigovodstva, katero je bilo popolno in je obsegalo tako obratno kakor trgovsko knjigovodstvo. Pa je prišel prodajalec modernega prepisnega knjigovodstva, katero je prodal, mislim, za 4000 dinarjev. Toda kljub temu modernemu knjigovodstvu je postalo to veliko slabše, kajti izpadel je obratni ali tovarniški del in so vodili le trgovski del, t. j. prodajo, promet z upniki in dolžniki, denarnimi zavodi, ne pa tudi za surovine, fabrikacijo, fabrikate itd. Z modernizacijo so napravili hudo velik korak nazaj. Seveda temu ni bil kriv moderni način ali pripomoček, temveč knjigovodja sam, ker ni pravilno delal. Nasvetovati je bilo, kako se naj knjigovodstvo izpopolni. O kontnem načrtu niso nič vedeli in ga niso imeli, čeprav sem bil prepričan, da je prodajalec prepisnega načina gotovo napravil ali vsaj dal splošni kontni načrt za industrijski obrt, če že ni napravil posebnih načrtov za to podjetje. Ob takratnem razgovoru je doktor nujno svetoval, da morajo na vsak način dodati glavno knjigo, kakršna je v rabi v italijanskem knjigovodstvu. Jaz bi seveda nikdar ne privešal modernemu knjigovodstvu tako staro skazo. Če se uvede že kaj novega

in modernega, naj bo v celoti tako, ne pa da se dodaja tako nerodna knjiga.

Drugo težko vprašanje je bilo, na kak način bi se naj vključevalo, da bi se hkrati sestavljali tudi pregledi provizije potnikom. Potnik ali zastopnik težko čaka daljšo dobo na svoj zaslužek, pa zahteva predjeme. Tovarnar bi pa rad vsak dan sproti vedel, koliko provizije pripada potniku ali zastopniku in ta pregled bi se naj sestavljal prepisno z vknjižbami v saldankoti. Vprašanje obračuna provizije je tako važno, da bom o tem govoril v posebnem članku.

Vpletel sem to zadevo v ta članek, da povem, da se z uvedbo najmodernejših pripomočkov lahko vrinejo ne samo nedostatki, temveč se že obstoječi nedostatki lahko še povečajo.

Doma in po svetu

V ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje se izdeluje zakonski načrt uredbe o sanitetnem fondu, ki bo uzakonjena s finančnim zakonom za l. 1938/39. Po tej uredbi bo ministrstvo poblašeno, da najame pri Drž. hip. banki posojilo v višini 100 milijonov din.

Finančni odbor skupščine bo nadaljeval svojo debato o proračunu v tork. Na dnevni red pride najprej proračun zunanega ministrstva, nato pa proračun prosvetnega ministrstva.

Skupščinski finančni odbor je že sprejel proračun finančnega in pravosodnega ministrstva.

V debati o proračunu pravosodnega ministrstva je minister Simonović navedel, koliko izda država za posamezne veroizpovedi. Za pravoslavno cerkev izda država 38, za rimsko katoliško in grško katoliško 28, za starokatoliško 0,38, za muslimansko 15, za evangelijsko 1,5 in za židovsko 1,1 milijona din.

V četrtek bo spuščena v Nantesu v morje nova jugoslovanska torpedovka, ki bo dobila ime »Beograd«. Iz Beograda poročajo, da se bodo v kratkem začela med Jugoslavijo in Italijo pogajanja za sklenitev posebne kulturne konvencije med obema državama.

Uredba o državnih trošarinah bo spremenjena ter se že pripravlja nova uredba.

Monopolska uprava je pocenila tobak za pipo ter se bo v bodoče prodajal zavojček tobaka (po 20 g) prve vrste po 10 din, zavojček tobaka 2. vrste pa po 5 din.

Ministrski svet je sprejel predlog prometnega ministrstva, da se zvišajo temeljne plače železniških delavcev približno za 10%. Zvišanje velja od 1. novembra dalje.

Finančni minister je izdal pravilnik o višini ter pobiranju banovinskih trošarin na vino in žganje. Trošarina sme znašati na liter vina največ 1 din, na liter šampanjca največ 5 din, na tuje vino 2 din, na domače žganje največ 5 din od hl stopnje, na tuje pa največ 20 din od hl stopnje.

V Matici srbski v Novem Sadu je zopet prišlo do krize ter so odstopili podpredsednik dr. Magarašević in štirje odborniki.

Svetniki kmetijske zbornice v Skoplju so sklenili, da se jim pri povračilu potnih stroškov plačuje samo tretji razred na železnici, ker se kot kmetje vozijo samo v 3. razredu.

Banjaški župan Afgana Hamdije je tožil bivšega poslanca Čedo Kokanovića zaradi razžaljenja časti. Sodišče pa je poslanca popolnoma oprostilo.

Državni rudnik v Mostaru je moral ustaviti obratovanje, ker je povodenj prepričala vsako nadaljnje delo.

Pri nedeljskih občinskih volitvah v Lutomeru je od 1467 volivnih upravičencev volilo 1049 ali 71,5%. Lista JRZ je dobila 850, lista JNS pa 199 glasov. V Mozirju je bila vložena samo lista JRZ.

V Kočevju je umrl trgovec in posestnik Roman Koritnik. Čast njegovemu spominu!

Proračun okrajnega ljubljanskega cestnega odbora je razgrnjen do 25. decembra. Po proračunu znašajo izdatki odbora 5.174.730 din. Primanjkljaj znaša skoraj 2

milijona din in naj se krije z 10% doklado na državne davke kakor lani. Davčna osnova je računana na 19,5 milijona din.

Danes v ponedeljek so v Romuniji parlamentarne volitve. Za mandate se bori 12 strank.

Irska je imenovala svojega poslanika v Rimu. Irska vlada pri tej priliki izjavlja, da ostane Irska še nadalje zvesta Zvezi narodov.

V reprezentančni zbornici je doživel Roosevelt težak poraz. Kongresu je predložil Roosevelt zakonski načrt o reviziji mezd in delovnega časa, da bi se omejila brezposelnost. Kongres pa je zakonski načrt odklonil in ga vrnil odboru, da ga znova predela. Tudi predlagani načrt o uporabi presežka letošnje žetve, ki ga je predlagal Roosevelt, je kongres odklonil.

Združene države Sev. Amerike so zopet povišale svoj mornariški proračun, in sicer za 47 na 565 milijonov dolarjev. S tem je omogočena gradnja še dveh velikih linijskih ladij s po 35.000 tonami. Poleg teh pa bo zgradila Amerika še 27 križark po 5000 ton, osem rusilcev, šest podmornic in primerno število vojnih pomožnih ladij.

Nova preiskava o potopitvi ameriške topničarke »Paney« je ugotovila, da so japonske čete streljale s strojnimi na ameriške vojske tudi še potem, ko se je ameriška topničarka že potapljala. To je zlasti ogorčilo ameriško javnost. Washingtonska vlada je zaradi te ugotovitve poslala novo protestno noto japonski vladi.

Med nekimi japonskim rušilecem in kitajskimi obreznimi baterijami se je razvil v bližini trdnjave Vungšung topovski dvoboj ter je bil rušilec tako zelo poškodovan, da se je moral umakniti iz borbe, nakar se je potopil.

Kitajci so z vso naglico začeli utrjevati Kanton. Za obrambo mesta nameravajo zbrati 12 novih divizij. Povsod se grade betonski obrambni nasipi. Enako so začeli Angleži utrjevati Hongkong. Tudi angleška posadka v Hongkongu je bila okrepljena.

Velikanska povodenj je bila v Rimu ter je Tibera narasla 17 metrov nad normalo. Škoda je zelo velika, a se bo mogla pravilno oceniti šele potem, ko bo voda padla.

Kitajci pripravljajo proti Japoncem veliko ofenzivo. Baje bo zbral maršal Cangkajšek 50 moderno oboroženih divizij, s katerimi bo začel ofenzivo proti japonskim četam. V Hankovu je že pripravljenih več sto najmodernejših vojnih letal. Vsak dan pa prihajajo na Kitajsko nova sovjetska letala s piloti.

Na nankinški fronti odpor kitajskih čet narašča. Japonci so že poskušali izkreati svoje čete v južni Kitajski, kar pa so za enkrat kitajske baterije že preprečile. Japonci pa že zbirajo nove čete ter je pričakovati, da bodo svoje poskuse v kratkem ponovili.

»Times«, ki veljajo kot eden najbolj objektivnih listov na svetu, so objavile poročilo o strahotah, ki jih je zagrešila japonska vojska po vkorakanju v Nanking. Vsakega Kitajca, ki so ga našli na ulici, so takoj ustrelili, pa če je bil vojak ali civilist. Japonski vojaki so vdrli v trgovine in jih oplenili. Vdrli so celo v ameriško bolnišnico in bolničarkam kradli nakit. Kupi mrličev, nekateri visoki poldrug meter, leže po mestu. Japonski tanki so mirno kar čez te kupe mrličev vozili naprej.

Bojkot japonskega blaga v Združenih državah Sev. Amerike se

vedno bolj širi. V nekaterih mestih pa so tudi vse japonsko blago požgali. Tako je bilo samo v East Liverpoolu zažganih 200 zabojev japonskega blaga.

Francoski parlament je sprejel novi državni proračun, ki predvideva 45,6 milijard frankov dohodkov in skoraj ravno toliko izdatkov.

Teror v Palestini traja še nadalje z nezmanjšano silo. Arabci so na več mestih poškodovali petrolejski vod iz Iraka v Haifo ter nato petrolej zažgali. Ker so pretrgali tudi vse telefonske žice, so oblasti o atentatu zvedele šele zelo pozno. Sedaj skušajo z vsemi sredstvi ogenj zadušiti. Več atentatov pa je bilo izvršenih tudi na razne vojaške objekte. Angleška vlada je zaradi teh atentatov sklenila, da pošlje v Palestino še eno brigado vojaštva.

V bližini Hongkonga je prišlo do boja med 50 japonskimi in 20 ruskimi letali, ki so kot hitrejša tudi zmagala. 11 japonskih letal je bilo sestreljenih, od ruskih nobeno.

Novo tehtnice

Kontrola mer opozarja po Zbornici za TOI v Ljubljani vse interese, ki si nabavljajo nove tehtnice, da se pred nakupom informirajo pri kontroli mer v Ljubljani, da li je sistem tehtnic, ki jih hočejo nabaviti oz. kupiti, že preizkušen oz. odobren ali ne. Le na ta način je mogoče preprečiti, da ne bodo na lastno škodo kupili tehtnic, katerih sistem še ni dopušen.

barva, plestra in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, vrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna J. S. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Štev. 13131-37.

Dobava.

Državni rudnik Velenje razpisuje za Prometno upravo Zabukovca na dan 18. januarja 1938. neposredno pismeno pogodbo za dobavo: 2 komada trofaz. elektromotorjev po 5 KW, 500 V., 50 Hz, izvedba »Sch« s sklepani. Ostali pogoji pri podpisnem rudniku.

Štev. 13450-37.

Dobava.

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 11. januarja 1938 neposredno pismeno pogodbo za dobavo in sicer: 860 kg raznih žičnikov, 155 paketov raznih lesnih vijakov, 106 plošč á 1×2 m železne pločevine raznih debelin in 20 plošč á 1×2 m pocinkane žel. pločevine deb. 0,55 mm. Ostali pogoji pri podpisnem rudniku.

Radio Ljubljana

Torek, dne 21. dec. 11:00: Šolska ura; Božična oddaja — 12:00: Uvertura (plošče) — 12:45: Vreme, poročila — 13:00: Čas, spored — 13:15: Sodobni plesni zvoki (plošče) — 14:00: Vreme, borza — 18:00: Kmečki trio — 18:40: Krščanstvo in nacionalizem — 19:00: Čas, vreme, poročila — 19:30: Nac. ura: Usoda naših samostanov — 19:50: Zabavni zvočni tehnik — 20:00: Berlioz: Rimski karneval (umetn. koncert. dr., plošče) — 20:20: Balzac: Mercadet, komedija v 3 dejanjih (izvajajo člani Narod. gled. v Lj.) — 22:00: Čas, vreme, poročila — 22:15: Radijski orkester.

Sreda, 22. dec. 12:00: Venčič (plošče) — 12:45: Vreme, poročila — 13:00: Čas, spored — 13:15: Plošče — 14:00: Vreme, borza — 18:00: Mladinska ura: Ljubimo domačo knjigo (prof. France Vodnik) — 18:20: Opazuj in poskušaj (prof. Miroslav Adlešič) — 18:40: Premogokopna industrija v Sloveniji — 19:00: Čas, vreme, poročila — 19:30: Anton Foerster ob 100letnici njegovega rojstva (Karol Mahkota) — 19:50: Uvod v prenos — 20:00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani; v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar) — Čas, vreme, poročila, spored.

Po kratki in mučni bolezni je preminul
gospod

MIHAEL FINK

naš dolgoletni in vestni tajnik

Pogreb nepozabnega je bil v soboto,
dne 18. decembra 1937, ob 15. uri popoldan,
na nadžupnijsko pokopališče v Slov. Konjicah.

Zvestemu delavcu ohranimo hvaležen
spomin.

Uprava združenja trgovcev
v Slov. Konjicah